

Minimální preventivní program
ZŠ a MŠ Barrandov
Chaplinovo náměstí 1/615, Praha 5
školní rok 2023/2024

1. Základní údaje o škole
2. Stručná charakteristika školy
3. Cíle minimálního preventivního programu, cílové skupiny
4. Skladba aktivit
5. Formy a metody práce
6. Další aktivity školy
7. Evaluace
8. Spolupráce s institucemi a organizacemi
9. Komplexní program primární prevence
10. Časový plán akcí
11. Krizový plán školy

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

(preventivní tým)

Název a adresa školy	ZŠ a MŠ Barrandov Chaplinovo náměstí 1/615, Praha 5
Jméno a příjmení ředitelky	Mgr. Veronika Urban Volfová
E-mail na ředitele	reditel@zsbarr.cz
Telefon na ředitele	+420 733 643 895
Stránky školy	https://www.zsbarr.cz/

Jméno školního metodičky prevence	Mgr. Markéta Sára Pokorná
Telefon	+420 733 643 561 (sekretariát)
E-mail	pokorna@zsbarr.cz

Jméno výchovné poradkyně pro 1. stupeň	Mgr. Jolana Nováková
E-mail	novakovajolana@zsbarr.cz
Jméno výchovné poradkyně pro 2. stupeň	Mgr. Věra Marušková
E-mail	maruskova@zsbarr.cz

	Počet tříd	Počet žáků
1. stupeň	21+2	495+22
2. stupeň	11	253
Celkem	32	748

2. STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola se skládá z MŠ (Renoirova ulice) a ZŠ a nachází se v sídlištní zástavbě, ale ne všichni žáci jsou z nejbližšího okolí. Část z nich dojíždí zhruba do vzdálenosti 30 minut. Školu také navštěvují žáci z blízkého azylového domu, což může vést k problematickým situacím. Ve škole jsou podporovány aktivity, aby tyto nově příchozí žáci, byli přijati do třídního kolektivu. Pohyb těchto žáků mezi různými školami je ale bohužel veliký a ne vždy se tak daří těmto žákům efektivně pomoci.

Žáci využívají různých zákoutí, která sídliště nabízí, aby zde trávili volný čas po vyučování. Škola ale poskytuje prostory, kde mohou žáci trávit svůj čas. Například knihovna je otevřena denně a žákům tak nabízí místo k odpočinku před odpoledním vyučováním, vyhledávání informací, práci na úkolech či učení se spolužáky.

S počátkem války na Ukrajině přibyla velká část ukrajinských žáků. Škola podporuje jejich začlenění do kolektivů. Žáci mají speciální skupiny na výuku českého jazyka, jsou ale začleňováni do kmenových tříd podle svého věku. K dispozici jsou i dvě ukrajinské asistentky, které pomáhají nejen s případnými překlady a výkladem probírané látky, ale i s orientací v českém prostředí. Tento postup se ukázal jako účinný a škole daří získávat prostředky na financování těchto činností z různých zdrojů.

Škola je vybavena počítačovými i jazykovými učebnami, kmenové učebny jsou vybaveny interaktivní tabulí či moderními televizemi. Trávení času o přestávkách žákům zpříjemňují např. pingpongové stoly, stolní tenis či pohodlná křesílka. Žáci mají také možnost trávit velké přestávky venku v areálu školy. Škola je kvalitně vybavena pro sportovní vyžití žáků. Najdeme zde tři tělocvičny, zrcadlový sál, zrekonstruované víceúčelové hřiště, atletický areál, dopravní hřiště.

Školní preventivní pracoviště (ŠPP) se v září 2022 rozšířilo o školní psycholožku. Do preventivního týmu tedy patří ředitelka školy, výchovné poradkyně pro 1. a 2. stupeň, školní metodička prevence, školní psycholožka a sociální pedagožka. Metodička prevence byl nově jmenována zástupkyní pro prevenci a žákovský parlament. Jeho činnost je také úzce propojena s preventivními aktivitami školy.

ŠPP pořádá pravidelné porady a úzce spolupracuje při řešení krizových situací. Škola také spolupracuje s pracovníky Odboru sociální péče a zdravotnictví, pracovníky PPP pro Prahu 5, SPC, Policií ČR či Životem bez závislostí, který poskytuje škole preventivní programy.

3. CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Dlouhodobý cíl	Vytvoření a rozvíjení bezpečného prostředí pro výchovu a vzdělávání dětí ve škole. Budování kvalitních vztahů v třídních kolektivech - vzájemný respekt, odpovědnost ke svému okolí a pocit bezpečí.
Krátkodobé cíle	Výchova ke spolupráci, toleranci a respektu, přátelským vztahům, sebeúctě a zdravému sebevědomí, úcta k druhým, dodržování dohodnutých pravidel, zdravý životní styl.
	Prevence rizikového chování - agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace, záškoláctví, závislostní chování, užívání všech návykových látek, sexuálně rizikové chování. Dobrá informovanost všech žáků školy v dané oblasti.
	Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy. Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
	Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence. Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti.
Cílové skupiny	Žáci školy, pracovníci školy, zákonní zástupci.

4. SKLADBA AKTIVIT

Pedagogové

Z nabídek zasílaných škole je každoročně připraven plán školení, seminářů, přednášek, odborných výcviků a dalších aktivit. Tyto aktivity se odehrávají ve škole, většinou v době prázdnin. Nabídku školení pro pedagogy poskytuje i PPP pro Prahu 5, Život bez závislostí či META, která pomáhá začlenění žáků s odlišným mateřským jazykem. Škola mimo jiné spolupracuje i s Institutem pro regionální rozvoj na projektech zaměřených na vzdělávání.

Důležitou součástí prevence jsou i třídnické hodiny. Ty jsou nově zavedeny na prvním stupni v rámci rozvrhu. Na druhém stupni jsou v tomto školním roce nově zavedeny třídnické dny. Jedná se o dny, které jsou zaměřeny na jednotlivé kompetence rozvíjené školou, ale také na stmelení třídních kolektivů.

Žáci

Dílčí témata prevence jsou rozvržena do výuky jednotlivých předmětů v kooperaci s ŠVP.

Předmět	Vzdělávací oblast
VkO, SvS Pr, VI	Řády a pravidla, vytváření klimatu třídy, základy soužití, morálka, pravidla chování, zodpovědnost jedince, zapojení v politickém životě, rozvoj myšlení, postojů a názorů, náboženství, právo.
VkZ, ŽivS Pr, VI	Zdraví a zdravý životní styl, prevence drog, kouření, rozvoj osobnosti a sociálních vztahů, sebepojetí, asertivita, sociální vztahy, komunikace, sociálně-patologické jevy
TV	Zdraví a zdravý životní styl
D, Sp Pr, VI	Demokratické soužití, projevy rasismu, antisemitismu, výchova v evropských a globálních souvislostech
Žákovský parlament	Rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách.

Zákonní zástupci

Škola úspěšně spolupracuje se Spolkem rodičů Chapliňák. Kromě vzájemného sdílení informací a plánování aktivit, pomáhá spolek s organizováním kurzů 1. pomoci pro všechny třídy. Spolek pomáhá i s komunikací mezi učiteli a zákonnými zástupci. Organizuje například neformální setkávání v době třídních schůzek.

Pravidelně se konají třídní schůzky. Zákonní zástupci si mohou s učiteli domluvit i individuální schůzku. Vítaná jsou tripartitní setkání, která pomáhají zlepšit komunikaci a spolupráci právě mezi rodinou a školou. Rodiče se poté mohou zapojit do chodu školy v rámci školních akcí jako jsou Vánoční či Velikonoční jarmark. Třídní učitelé jsou se zákonnými zástupci v pravidelném kontaktu a všichni učitelé informují ZZ v případě jakéhokoli nastalého problému (přímo nebo prostřednictvím třídního učitele).

Ke zjištění aktuálního stavu rizikového chování ve škole jsou využívány dotazníky, práce třídních učitelů, připomínky dětí a školní samosprávy, schránka důvěry, třídnické hodiny a dny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP nebo pracovník se školou spolupracujících organizací.

5. FORMY A METODY PRÁCE

- Tematické bloky ve výuce, získávání základních informací v rámci učebních osnov
- Pobytové akce se zážitkovým programem
- Práce ŠMP s třídními kolektivy
- Individuální konzultace třídních učitelů a vyučujících
- Realizace volnočasových aktivit
- Vytváření podmínek pro vzdělávání a osobní rozvoj studentů a pedagogického sboru
- Práce výchovných poradců, školního metodika prevence, školní psycholožky a sociální pedagožky
- Exkurze
- Besedy s učiteli a pozvanými odborníky

6. DALŠÍ AKTIVITY ŠKOLY

Základní filosofií školy je aktivizace studentů a jejich zapojení do života školy. Zapojení do chodu školy jim pomáhá uvědomit si svou vlastní zodpovědnost a naučit se pomáhat okolí. Škola proto s pomocí žáků i rodičů organizuje akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií). Vzhledem k většímu počtu žáků s OMJ se konají také akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie.

Škola organizuje výlety, exkurze a ŠvP, které jsou v šestých třídách pojaty jako adaptační kurz, který má pomoci s přechodem na druhý stupeň. Akce organizované i s pomocí Žákovského parlamentu mají zpříjemnit klima školy (Vánoční a Velikonoční jarmark, knižní jarmark apod.). Jsou pořádány ale i tematické dny napříč ročníky k posílení školního ducha (projektové dny, exkurze, sportovní dny). Sami

žáci druhého stupně v rámci parlamentu navrhuji aktivity, při kterých navštíví první stupeň a oživí tak výuku (čtenářský kroužek, Mikuláš).

Škola se věnuje různým učebním stylům a umění učit se ve směru k nově přichozím žákům a žákům s potenciálním zhoršeným prospěchem. Většinou se jedná o žáky s OMJ, nově přichozí žáky či sociálně vyloučené žáky. Těmto žákům primárně pomáhají třídní učitelé s přímou podporou ŠPP. Důležité je ale zaměřit se i na nadané žáky a poskytovat jim nové výzvy. Takovým žákům jsou poskytované další aktivity na rozvoj jejich nadání. Ve školním roce 2020/2021 se například škola připojila k Mezinárodní ceně vévody z Edinburghu (DofE), která mimo jiné pomáhá žákům se smysluplnou náplní volného času.

Ve škole je zavedena „schránka důvěry“, do které mohou žáci dávat své dotazy, nápady a informace. Pravidelné vyhodnocování této nabídky umožňuje přípravu dalších opatření. Žáci této formy využívají zřídka. Což lze brát jako dobré znamení, protože s nastalou situací jdou většinou přímo za vyučujícím. Ukazuje nám to tedy, že žáci mají v pedagogický sbor důvěru.

7. EVALUACE

V průběhu roku se snažíme naplňovat harmonogram MPP. Ten se daří průběžně plnit. Po skončení epidemie covidu se zvýšila snaha o zavedení většího množství exkurzí. První stupeň jezdí pravidelně na ŠvP. Na druhém stupni se zvyšuje nabídka zájezdů. Šesté třídy se účastní adaptačního kurzu. Pro sedmé třídy by měl být v budoucnu lyžařský kurz. Osmé třídy se již třetím rokem mohou přihlásit na historicko-geografický kurz a společně s devátými se mohou účastnit již druhé zahraniční exkurze. Cílem je nejen rozšířit vědomosti žáků v určitém oboru, ale i upevňování pozitivního jednání žáků i mimo školní prostředí.

V minulém školním roce nebyly třídní hodiny zaneseny v rozvrhu jednotlivých tříd. Toto se ale mění a třídní učitelé si tak mohou rozvrhnout činnost se třídou a rozvrhnout si aktivity tak, aby efektivně předcházeli rizikovému chování žáků.

Žákovský parlament funguje na škole již od roku 2004. Žáci se tak učí demokratické postupy a mají možnost formovat své okolí. V parlamentu je zástupce třídy, který tlumočí stížnosti a nápady. Ty jsou poté probírány na pravidelných schůzkách a návrhy řešení jsou poté prostřednictvím zástupců předneseny vedení školy. Parlament je tvořen zástupci 3.-9. tříd, kdy je cílem i to, aby se mladší učili od starších žáků. Ve školním roce 2021/2022 prošel parlament zásadními změnami. Na fungování parlamentu byla vytvořena externí studie a žáci sami přišli s návrhy na změnu, aby mohli více

rozhodovat o chodu školy. Ve školním roce 2022/2023 na to parlament navázal vznikem stanov, podle kterých se bude řídit.

Škola spolupracuje s několika organizacemi, které pomáhají s prevencí rizikového chování. Za velmi přínosnou považujeme spolupráci s organizací Život bez závislostí. Ta je financována z grantu vyhlášeného Magistrátem hl. m. Prahy. O tento grant se budeme jako škola znovu ucházet. Bohužel se zdražuje cena programů a z grantu je přidělováno méně peněz. Bude tedy hledána cesta k dofinancování programů. Těch se účastní všechny ročníky. Během programů jsou ve třídě přítomni i třídní učitelé, kteří tak pomáhají náplň programu formovat. Jsou to totiž právě oni, kdo danou třídu zná nejlépe.

I v letošním roce bude věnována pozornost na zkvalitnění a následném rozvíjení přátelských vztahů, respektování druhých, na správném sebehodnocení. Žáci se učí sebehodnocení i s pomocí vlastního čtvrtletního hodnocení, které bylo zařazeno do žákovských knížek. V kolektivu je třeba posílit vědomý postoj k názorové toleranci.

Vztahy mezi vyučujícími a studenty jsou korektní a přátelské. Spolupráce s rodiči probíhala podle harmonogramu ročního plánu, dále formou pohovorů při třídních schůzkách nebo formou osobních konzultací.

8. SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI A INSTITUCEMI

Organizace	Způsob spolupráce	Kontakt	Webové stránky
Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 5	Pravidelné konzultace s ŠMP. Pomoc při sestavování grantu. Školení pro ŠMP.	Mgr. Magdalena Tejkalová Prevenceppp5@volny.cz	Prevenceppp5.webnode.cz
Život bez závislostí	Vedení primárně preventivních programů. Konzultace s ŠMP.	Mgr. Tomáš Holub t.holub@zivot-bez-zavislosti.cz	www.zivot-bez-zavislosti.cz
OSPOD	Konzultace a pomoc při	Mgr. Jiannis Georgiou, DiS.	https://www.praha5.cz/sekce/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti/

	jednáních se zákonnými zástupci.	jiannis.georgiou@praha5.cz	
Městská policie hl. m. Prahy	Prevence bezpečného chování.	Ingr. Zdeněk Bartoš Bartos.prev@mppraha.cz	Praha.eu
Zdravá 5	Prevence v oblasti zdravého životního stylu.	Alena Paldusová a.paldusova@nadacnifondalbert.cz	www.zdrava5.cz
META, o.p.s.	Školení pedagogů v oblasti práce s žáky s OMJ.	Michala Hamplová info@meta-ops.cz	https://meta-ops.eu/
Magistrát hl. m. Prahy	Nabídka odborných programů v rámci výuky	Odbor školství, mládeže a sportu lenka.nemcova@praha.eu	Praha.eu

Během školního roku se škola seznamuje a spolupracuje i s dalšími organizacemi, které mají akreditované programy primární prevence. Výše jsou ale uvedeny organizace, se kterými školy pracuje pravidelně.

9. KOMPLEXNÍ PROGRAM PRIMÁRNÍ PREVENCE

Na tomto programu škola spolupracuje s organizací Život bez závislostí. Je financován z grantového řízení vyhlášeného Magistrátem hl. m. Prahy. Jednotlivé programy probíhají v kmenových třídách školy. Na tento školní rok se podařilo získat grant ve výši 57 500,- Kč. Ten pokryje 36 vyučovacích hodin (1.600 Kč/vyuč. hodinu). Na výběru programů se spolupodílejí třídní učitelé. Snahou bude tento rok finanční podporu i jinou cestu, aby mohly být programy realizovány ve všech třídách. Deváté třídy budou mít preventivní program realizovaný od společnosti, která je připraví na život po absolvování základního vzdělávání.

Lektor se školou spolupracuje dlouhodobě, proto některé třídy zná a často už ví, co lze očekávat. Zároveň vypracovává hodnotící zprávu, ve které jsou obsaženy i návody na další práci s kolektivem.

10. ČASOVÝ PLÁN AKCÍ

Některé aktivity spojené s prací metodika jsou zapsány v ročním plánu školního roku. Mimo jiné se jedná i o jarmarky a další akce, které organizuje Žákovský parlament a pomáhají k vytváření pozitivního klimatu ve škole. Většina aktivit se ale odehrává průběžně během celého školního roku. Jedná se hlavně o konzultace s učiteli, sjednané schůzky s problémovými žáky a jejich zákonnými zástupci. V tabulce je uvedena činnost plánovaná.

Porady ŠPP	Každá středa (8:00)
Setkání Žákovského parlamentu	Minimálně jednou měsíčně či podle potřeby.
Třídnické dny	5. – 6. 9., 16. 11. 2023 + 3. 1., 2. 4., 2. – 3. 5., 24. 6. 2024
Adaptační kurz šestých tříd.	4. – 8. 9. 2023
Žádost o grant MHMP	6. – 15. 10. 2023
Pracovní setkání ŠMP v PPP Prahy 5	27. 9., 18. 10., 15. 11., 13. 12. 2023 + 17. 1., 14. 2., 13. 3., 17. 4., 15. 5., 12. 6. 2024
Preventivní programy Městské policie	Květen/Červen
Historicko-geografický kurz	22. – 26. 4. 2023
Zahraniční exkurze	18. – 26. 5. 2023
Život bez závislostí	V průběhu školního roku.

11. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Veškeré metodické pokyny jsou k nalezení zde:

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Základní pravidla bezpečnosti a chování mimo školu

Třídní učitel je povinen poučit žáky na začátku každého školního roku poučit žáky o BOZ (pomoci může školní řád), stejně tak by měl třídní učitel dbát na chování a vystupování žáků mimo školu na exkurzích. Učitelé odborných předmětů poučí žáky o chování v odborných učebnách k tomu určených.

Porušení pravidel bezpečného chování

Při jakémkoli podezření na rizikové chování učitel informuje třídního učitele. Tyto nežádoucí projevy chování jsou uvedeny i ve školním řádu a žáci jsou s nimi seznámeni na začátku školního roku.

Třídní učitel bezprostředně informuje ŠPP a vedení školy. Učitel, který byl danému incidentu přítomen, sepiše vyjádření k situaci. Toto vyjádření poté poskytne ŠPP a vedení školy. To poté rozhodne o dalším postupu. Na základě závažnosti činu bude uděleno kázeňské opatření. Při závažnějším a opakovaném porušování pravidel lze svolat výchovnou komisi s rodiči daného žáka. Na tuto komisi může být přizván zástupce OSPOD. Zde bude stanoven další postup ve spolupráci s rodiči.

Zásadní je vždy informovat o daném problému ŠPP a vedení školy oficiální cestou.

Mgr. Markéta Sára Pokorná
zástupkyně pro prevenci a žákovský parlament

Mgr. Veronika Urban Volfová
ředitelka školy

V Praze dne 25. 9. 2023